Doğal sayıları okuyalım

DEFTER NOTLARI • Kuralı öğren, örneği incele

1. Dört, beş ve altı basamaklı sayılar

Doğal sayılar **0, 1, 2, 3, ...** diye devam eder. Sayıları **0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9** rakamlarıyla yazarız.

Dört basamaklı: 1000 ile 9999 arasındadır.
Beş basamaklı: 10 000 ile 99 999 arasındadır.
Altı basamaklı: 100 000 ile 999 999 arasındadır.

10 yüzlük = 1 binlik
10 binlik = 1 on binlik
10 on binlik = 1 yüz binlik

2. Sayıları okuma ve yazma

Sayıyı sağdan üçlü gruplara ayırırız. Önce soldaki grubu okur, **“bin”** deriz. Sonra sağdaki grubu okuruz.

6284: Altı bin iki yüz seksen dört.
45 018: Kırk beş bin on sekiz.
207 306: İki yüz yedi bin üç yüz altı.

“Seksen iki bin beş” → **82 005**.
Sıfırları okurken söylemeyiz; yazarken yerlerine koyarız.

Aklımda kalsın: Sayı sıfırla başlamaz. 1000 sayısı “bin” diye okunur.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Basamakları ve bölükleri tanıyalım

DEFTER NOTLARI • Kuralı öğren, örneği incele

3. Basamak, bölük ve basamak değeri

Rakamın sayı içindeki yerine **basamak** denir. Sağdan üçlü gruplara **bölük** denir.

Sağdan sola basamaklar:
Birler → Onlar → Yüzler → Binler → On binler → Yüz binler
526 | 407: Binler bölüğü 526, birler bölüğü 407.

526 407 sayısında 2'nin sayı değeri **2**, basamak değeri **20 000**'dir.

4. Doğal sayıları çözümleme

Bir sayıyı basamak değerlerinin toplamı olarak yazmaya **çözümleme** denir.

7416 = 7000 + 400 + 10 + 6
63 025 = 60 000 + 3000 + 20 + 5
408 102 = 400 000 + 8000 + 100 + 2

0'ın basamak değeri 0'dır; çözümlemede yazılmayabilir.
Binler rakamı 2 artarsa sayı **2000 artar**.
37 425 → 39 425.

5. Yüzer ve biner ritmik sayma

Yüzer sayarken 100, biner sayarken 1000 ekler veya çıkarırız.

Yüzer ileri: 3200, 3300, 3400, 3500.
Biner geri: 7600, 6600, 5600, 4600.

4850'den 1000 sonra: **5850**.

Aklımda kalsın: Abaküste boş çubuk 0'ı gösterir; bu basamağı atlamayız.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Yuvarlayalım ve karşılaştıralım

DEFTER NOTLARI • Kuralı öğren, örneği incele

6. En yakın onluğa ve yüzlüğe yuvarlama

Onluğa: Birler rakamına bakarız. 0-4 ise alt onluk, 5-9 ise üst onluk seçilir. Birler rakamı 0 olur.

583 → 580 967 → 970 1245 → 1250

Yüzlüğe: Onlar rakamına bakarız. 0-4 ise alt yüzlük, 5-9 ise üst yüzlük seçilir. Son iki rakam 0 olur.
1428 → 1400 2750 → 2800

7. Karşılaştırma ve sıralama

Basamak sayısı fazla olan sayı daha büyüktür. Basamak sayıları eşitse **soldan başlayarak** ilk farklı rakamları karşılaştırırız.

9999 < 10 000
47 315 > 47 251
6230 < 6302 < 6320

> büyüktür, **<** küçüktür, **=** eşittir.
İşaretin açık tarafı büyük sayıya bakar.

Aklımda kalsın: Yuvarlamada tam ortadaki sayı üst onluğa veya yüzlüğe gider.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Sayı oluşturalım, örüntü kuralım

DEFTER NOTLARI • Kuralı öğren, örneği incele

8. Verilen rakamlarla sayı oluşturma

Rakamlar birer kez kullanılacaksa her rakamı yalnız bir kez yazarız. En büyük sayı için **büyükten küçüğe** sıralarız.

Rakamlar: 0, 2, 6, 9
En büyük sayı: **9620**.
En küçük sayı: **2069**.

En küçük sayıda başa sıfır dışındaki en küçük rakam gelir. Kalanlar küçükten büyüğe yazılır.
Çift sayı: Son rakam 0, 2, 4, 6, 8.
Tek sayı: Son rakam 1, 3, 5, 7, 9.

9. Sayı örüntüleri

Belirli bir kurala göre devam eden sayı dizisine **sayı örüntüsü** denir. Kuralı bütün geçişlerde kontrol ederiz.

6, 10, 14, 18, 22 → Her adımda **+4**.
80, 70, 60, 50, 40 → Her adımda **-10**.
3, 6, 12, 24, 48 → Her adımda **×2**.

5, 8, 6, 9, 7, 10 → Sırayla **+3, -2**.
İşlemleri her adımda sırayla uygularız.

Aklımda kalsın: Önce kuralı veya istenen koşulu bul, sonra cevabı kontrol et.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Toplama ve çıkarmada bilinmeyenler

DEFTER NOTLARI • Kuralı öğren, örneği incele

10. Verilmeyen toplananı bulma

Bilinmeyen toplanan = toplam - bilinen toplanan.

□ **+ 2460 = 5800**
□ = 5800 - 2460 = **3340**.
Kontrol: 3340 + 2460 = 5800.

1200 + □ + 350 = 2400
Bilinenleri topla: 1200 + 350 = 1550.
Toplamdan çıkar: □ = 2400 - 1550 = **850**.

11. Çıkarmada verilmeyeni bulma

Eksilen bilinmiyorsa: Çıkan ile farkı topla.
Çıkan bilinmiyorsa: Eksilenden farkı çıkar.

□ **- 1725 = 2360**
□ = 1725 + 2360 = **4085**.

6400 - □ = 2850
□ = 6400 - 2850 = **3550**.

Eksik rakam: 4□6 - 128 = 318.
Eksilen: 318 + 128 = 446 → □ **= 4**.

Aklımda kalsın: Bulduğun sayıyı yerine koyup işlemin doğruluğunu kontrol et.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026